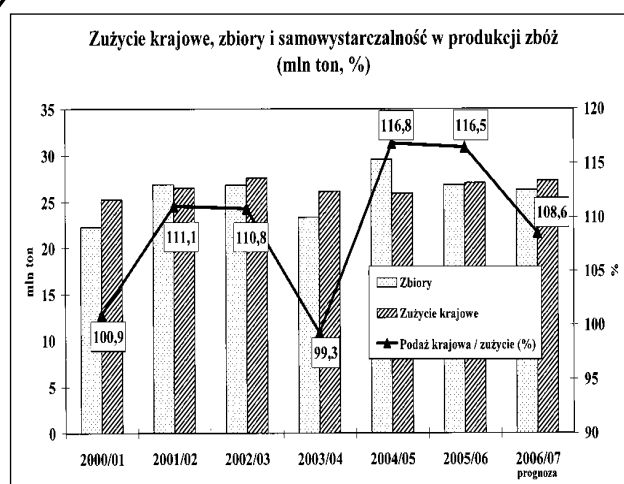

RYNEK ZBÓŻ

stan i perspektywy

ISSN 1231-3149

ANALIZY
RYNKOWE

CZERWIEC 2006

Analizy są finansowane przez
AGENCJĘ RYNKU ROLNEGO
oraz
INSTYTUT EKONOMIKI ROLNICTWA I GOSPODARKI ŻYWNOŚCIOWEJ
– PAŃSTWOWY INSTYTUT BADAWCZY

Spis treści

REASUMPCJA

- I. Uwarunkowania makroekonomiczne
- II. Światowy rynek zbóż – *W. Łopaciuk*
- III. Polski rynek zbóż
 1. Krajowe zasoby – *W. Łopaciuk*
 2. Krajowe zużycie zbóż – *W. Łopaciuk, J. Drożdż, M. Krzemiński*
 3. Handel zagraniczny zbożami – *W. Łopaciuk, M. Krzemiński*
 4. Zapasy na koniec sezonu – *W. Łopaciuk*
 5. Interwencja na rynku zbóż – *M. Włodarczyk*
 6. Ceny zbóż na rynku krajowym – *W. Łopaciuk*
- IV. Aneks statystyczny

**Przy publikowaniu fragmentów analizy oraz informacji i danych liczbowych
prosimy o podanie źródła.**

Analizę przygotowano w Zakładzie Badań Rynkowych IERiGŻ-PIB
Świętokrzyska 20, 00-950 Warszawa
Kierownik Zakładu – prof. dr hab. Jan Małkowski, tel.: (0·prefiks·22) 827-36-64

AUTORZY:

mgr inż. Wiesław Łopaciuk

- Zakład Badań Rynkowych IERiGŻ-PIB •
Tel.: (0·prefiks·22) 50-54-551

mgr Jadwiga Drożdż

- Zakład Ekonomiki Przemysłu Spożywczego IERiGŻ-PIB •
Tel.: (0·prefiks·22) 50-54-770

mgr Marcin Krzemiński

- Zakład Badań Rynkowych IERiGŻ-PIB •
Tel.: (0·prefiks·22) 50-54-551

mgr inż. Maria Włodarczyk

- Agencja Rynku Rolnego •
Tel.: (0·prefiks·22) 661-70-43

Analizę zrecenzowała i zatwierdziła w dniu 30.05.2006 r. Rada Rolniczych Analiz Ekonomicznych w składzie:
Zdzisław Adamczyk, Tadeusz Chrościcki, Jan Małkowski, Bożena Nowicka, Roman Urban (wiceprzewodniczący),
Zdzisława Wiśniowska-Antonik, Maria Zwolińska (przewodnicząca).
Kolejna analiza wydana będzie w październiku 2006 r.

REASUMPCJA

Zbiory zbóż w 2006 r. mogą wynieść około 26,5 mln ton i być o 2% niższe od zbiorów w 2005 r. Powierzchnia zasiewów jest oceniana na 8,2 mln ha, wobec 8,3 mln ha poprzednio. Średnie plony zbóż mogą zmniejszyć się o 1% do 3,2 t/ha. W sezonie 2006/07 podaż zbóż na krajowym rynku zmniejszy się o 5% do 29,8 mln ton. Złoży się na to redukcja zapasów początkowych oraz spadek zbiorów.

Krajowe zużycie zbóż w sezonie 2006/07 może się powiększyć o 4% do 28 mln ton. Wzrost chłonności krajowego rynku będzie wynikał ze zwiększonego o 6% spasania zbóż (18,1 mln ton) oraz wzrostu zużycia przemysłowego o 10% do 1,4 mln ton. Nieznacznie zmniejszy się spożycie zbóż (5,7 mln ton). Spadek podaży przy wzroście zużycia oznacza dalszą redukcję zapasów na koniec sezonu 2006/07 do 2,2 mln i wzrost cen na przednówku przyszłego roku.

Na skutek mniejszej podaży ziarna i opóźnionych zbiorów ceny zbóż na przełomie sezonu 2005/06 i 2006/07 będą znacznie wyższe niż przed rokiem. W okresie żniw wystąpi sezonowy spadek cen, ale nie tak głęboki jak w 2005 r. Ceny pszenicy w III kwartale 2006 r. mogą wahać się w granicach 370–390 PLN/t. W okresie interwencji możliwy jest wzrost cen pszenicy do 390–410 PLN/t,

a w końcu sezonu do 430–450 PLN/t. Na zbliżonym lub niewiele wyższym poziomie mogą kształtować się ceny kukurydzy paszowej. Ceny żyta w III kwartale bieżącego roku prognozowane są na 310–330 PLN/t i 330–350 PLN/t w końcu 2006 r.

Sytuacja w handlu zagranicznym zbożami i produktami zbożowymi w sezonie 2005/06 uległa dalszej poprawie. Znacznie zwiększył się eksport (1,4 wobec 0,7 mln ton w sezonie 2004/05), a import zmniejszył się o połowę (0,4 mln ton).

W sezonie 2006/07 zanoszą się na wzrost cen światowych. W Europie wzrost cen będzie jednak znacznie mniejszy. Taka sytuacja stwarza większe możliwości eksportu ziarna zbóż do krajów trzecich. Dlatego też, pomimo znacznego spadku podaży krajowej, eksport utrzyma się na poziomie około 1 mln ton. Niedobory krajowej podaży będą uzupełniane zwiększonymi dostawami z importu, który może przekroczyć 1,2 mln ton.

W sezonie 2006/07 nie będzie zmian w systemie interwencji na rynku zbóż, za wyjątkiem wprowadzenia obowiązku kontroli zawartości substancji skażających (mikotoksyny, pestycydy, metale ciężkie, radioaktywność) w ziarnie. Dodatkowo Agencja Rynku Rolnego rozważa wprowadzenie zmian mających

na celu złagodzenie warunków uczestnictwa firm w świadczeniu usług przechowalniczych na rzecz skupu interwencyjnego.

W sezonie 2005/06 zainteresowanie skupem interwencyjnym było mniejsze niż w sezonie 2004/05. Ocenia się, że do elewatorów interwencyjnych zostanie dostarczone około 0,9 mln ton zbóż.

W ubiegłym roku nastąpiło niewielkie obniżenie przemiałów przemysłowych do niespełna 3,5 mln ton. Wysoką dynamikę wzrostu utrzymywała produkcja makaronu i pieczywa cukierniczego, umiarkowaną produkcja wyrobów ciastkarskich oraz mąk żytnich, a produkcja kasz i grysików była względnie stabilna.

W 2005 r. sytuacja ekonomiczna wszystkich działów pierwotnego i wtórnego przetwórstwa zbóż, z wyjątkiem producentów makaronu, którzy utracili zdolność generowania zysków, była dobra. Wynikało to z umacniania pozycji przedsiębiorstw rentownych i mających silną pozycję na rynku. Dobra sytuacja ekonomiczna nie znalazła odzwierciedlenia w sytuacji finansowej, która była dosyć trudna, szczególnie w przypadku producentów makaronu. Wyjątkiem był przemysł paszowy, gdzie kondycja finansowa przedsiębiorstw była zadowalająca.

Tabela
Bilans zbóż ogółem* w latach 1996/97 - 2005/06 i prognoza 2006/07 (tys. ton)

Lata	1996/97	1997/98	1998/99	1999/00	2000/01	2001/02	2002/03	2003/04	2004/05	2005/06	2006/07 prognoza	2005/06 = 100
Zapasy początkowe	2103	4544	4052	3967	3255	2563	3768	2603	743	4654	3489,6	75,0
Areal uprawy	8679	8857	8800	8653	8752	8765	8258	8126	8326	8256	8159,2	98,8
Plony	2,91	2,86	3,08	2,97	2,54	3,07	3,25	2,87	3,55	3,25	3,2	99,2
Produkcja	25247	25350	27101	25690	22267	26902	26838	23347	29561	26846	26320,0	98,0
Import	3427	1464	1309	1342	2419	933	811	1077	1027	448	1245,0	277,9
Ogółem zasoby	30777	31358	32461	30999	27942	30398	31417	27026	31331	31947	31054,6	97,2
Zużycie krajowe:	26009	27000	27979	27619	25283	26531	27614	26141	25940	27048	28023,0	103,6
- spożycie	5815	5810	5790	5789	5793	5793	5792	5762	5763	5724	5640,0	98,5
- wysiew	1990	1970	1947	1962	1956	1835	1799	1802	1829	1753	1768,0	100,8
- zużycie przemysłowe	682	776	824	959	931	1102	1161	1121	1181	1250	1380,0	110,4
- spasanie	16062	16965	18034	17603	15510	16398	17612	16460	15912	17100	18100,0	105,8
- straty i ubytki	1460	1479	1384	1305	1093	1403	1251	997	1255	1220	1135,0	93,0
Eksport	224	306	528	124	95	100	1200	141	738	1410	870,0	61,7
Zapasy końcowe**	4544	4052	3955	3255	2563	3768	2603	743	4654	3490	2162	61,9
Zapas/zużycie (%)	17,3	14,8	13,9	11,7	10,1	14,1	9,0	2,8	17,4	12,3	7,5	-

*) łącznie z kukurydzą, ale bez gryki i prosa

***) Od sezonu 2004/05 łącznie z zapasami interwencyjnymi

Źródło: 1996/97-2004/05 wg GUS, 2005/06- 2006/07 szacunki i prognozy autorów.

SUMMARY

In 2006 grain crop in Poland is forecast 2% on 2005 at 26,5 million ton. Grain area is estimated at over 8,2 million ha versus 8,3 million ha in the previous year. Average yield is likely to decline by 1% to 3,2 t/ha. Domestic supplies in the 2006/07 season are expected to decline by % to 29,8 million tons. The decline would reflect both lower crops and a reduction on opening stocks.

Domestic use of grains in the 2006/07 season is forecast to increase by 4% to 28 million tons, which would result from growing feed and industrial uses (by 6 and 10% to 18,1 and 1,4 million tons respectively). Declining supply end growing demand mean a reduction in carryover stocks at the end of the 2006/07 to ca 2,2 million tons and a rise in grain prices before the harvest in 2007.

Taking into account reduced supply and delayed harvest this year grain prices at the break of 2005/06 and 2006/07 seasons are expected considerably higher than a year ago. Wheat prices in the III quarter of 2006 are likely to fluctuate around 370–390 PLN/t. During the intervention period an increase of wheat prices to 390–410 PLN/t and to 430–450 PLN/t at the end of the 2006/07 season is possible. The prices of feed maize will be fluctuating

close or slightly above wheat prices. The prices of rye are forecast at 310–330 PLN/t (III quarter of 2006) and 330–350 PLN/t (December 2006).

The situation in foreign trade in grain and grain products in the 2005/06 season was significantly better than in the previous season. There was a bulk increase in exports (1,4 million tons versus 0,7 million tons in 2004/05), while imports halved (0,4 million tons).

The world prices in the 2006/07 season are likely to increase. However the price increase in Europe would be much smaller than in the rest of the world. Such situation creates opportunities to export grain to third countries. Therefore despite significant decline in domestic supply grain export would total around 1 million tons or slightly below that figure. Eventual shortages on the domestic market would be matched with increased imports that may exceed 1,2 million tons.

None of major changes are expected in the intervention system, with exception of new sanitary standards for grain in intervention procurement (an obligation to control the content of certain substances (mycotoxines, pesticide residuals, and

heavy metals) and radiation. In addition the Agricultural Market Agency considers further changes that would ease the requirements for companies participating in the intervention storage.

In the 2005/06 season the interest in intervention procurement was lower than in 2004/05. The intervention concerned about 0,9 million tons of grains.

In 2005 industrial milling slightly declined below 3,5 million tons. The production of pasta kept high growth rate, while a moderate growth concerned the production of cakes, rye flour. The production of grits and flakes was relatively stable.

In 2005 economic situation of all branches within primary and secondary grain processing were fair, with the exception of pasta producers that lost the ability to generate profits. Such situation resulted from strengthening position of profitable companies holding bulk of the market share. However good economic situation was not reflected in financial standing, which was particularly weak in the case of pasta producers. The only branch with fairly stable financial standing was feed mixing.

Table
Total grain balance sheet* for the period of 1996/97-2005/06 and forecast for 2006/2007 ('000 t)

Seasons	1996/97	1997/98	1998/99	1999/00	2000/01	2001/02	2002/03	2003/04	2004/05	2005/06	2006/07 forecast	2005/06 = 100
Opening stocks	2103	4544	4052	3967	3255	2563	3768	2603	743	4654	3490	75,0
Area sown	8679	8857	8800	8653	8752	8765	8258	8126	8326	8256	8159	98,8
Yield	2,91	2,86	3,08	2,97	2,54	3,07	3,25	2,87	3,55	3,25	3,23	99,2
Crops	25247	25350	27101	25690	22267	26902	26838	23347	29561	26846	26320	98,0
Imports	3427	1464	1309	1342	2419	933	811	1077	1027	448	1245	277,9
Total supply	30777	31358	32461	30999	27942	30398	31417	27026	31331	31947	31055	97,2
Domestic use	26009	27000	27979	27619	25283	26531	27614	26141	25940	27048	28023	103,6
- food	5815	5810	5790	5789	5793	5793	5792	5762	5763	5724	5640	98,5
- seeds	1990	1970	1947	1962	1956	1835	1799	1802	1829	1753	1768	100,8
- industrial uses	682	776	824	959	931	1102	1161	1121	1181	1250	1380	110,4
- feed	16062	16965	18034	17603	15510	16398	17612	16460	15912	17100	18100	105,8
- wastes and losses	1460	1479	1384	1305	1093	1403	1251	997	1255	1220	1135	93,0
Exports	224	306	528	124	95	100	1200	141	738	1410	870	61,7
Carryover stocks**	4544	4052	3955	3255	2563	3768	2603	743	4654	3490	2162	61,9
Stocks/use ratio (%)	17,3	14,8	13,9	11,7	10,1	14,1	9,0	2,8	17,4	12,3	7,5	-

*) Including maize (corn) but excluding buckwheat and millet

**) Including intervention stocks from 2004/05 onwards

Source: 1996/97-2004/05 - CSO, 2005/06- 2006/07 authors' estimations and forecast.

W serii Analizy Rynkowe w najbliższym czasie ukazać się:

1. Rynek rzepaku (29) • czerwiec 2006,
2. Rynek owoców i warzyw (28) • czerwiec 2006,
3. Rynek środków produkcji i usług dla rolnictwa (30) • wrzesień 2006,
4. Rynek pasz (20) • październik 2006,
5. Rynek mięsa (31) • październik 2006,
6. Rynek drobiu i jaj (30) • październik 2006,
7. Rynek mleka (31) • październik 2006,
8. Rynek zbóż (31) • październik 2006,
9. Rynek ziemiaka (30) • listopad 2006,
10. Handel zagraniczny produktami rolno-spożywczymi (24) • grudzień 2006,
11. Popyt na żywność (7) • grudzień 2006,
12. Rynek cukru (30) • grudzień 2006,
13. Rynek ryb (6) • grudzień 2006,
14. Rynek ziemi rolniczej (9) • grudzień 2006.

Prenumerata Analizy (2 zeszyty) w 2006 roku wynosi 40 zł.
Zamówienia z podaniem tytułu i ilości egzemplarzy prosimy kierować do Działu Wydawnictw
Instytutu Ekonomiki Rolnictwa i Gospodarki Żywnościowej – Państwowego Instytutu Badawczego,
ul. Świętokrzyska 20, skr. poczt. 984, 00-950 Warszawa. Tel.: (0-prefiks-22) 50-54-685, faks: 827-19-60
e-mail: dw@ierigz.waw.pl <http://www.ierigz.waw.pl>
